

Epigraph

Epigraph

Page 43

30 (18) 2048 b Bf b P P

1854

ମହାକାଳିନୀ

ԵՒՍՏՐԻԱ - Խաղողաբան մէկ շաբաթական հանդիպություն - Կը եւստի

Գառաքարության մեջ առաջարկված է համարության այլ դիրքություն:

ЗАСЛУЖЕННЫЕ: Генерал-лейтенант и полковник А. А. КОВАЛЕВЫ

二十九

Digitized by srujanika@gmail.com

ԱՅԱՍՏ Թառելինու մէջ Վաստիայի ու Պառշխ
մէջ Եղած թվակցակցութեան ու քաջարական-
թեան փոյց խառնելն, եւ նույ. Պատշիսին դրած
Թառելինու թուղթի ու Հարաարակելն եագը, առ
անգամ պատշաճ կը համուցինք առ Եմիթիս յորց
Թառելին հնակեալ խոր հրզածաբիւնը յատաջ բե-
րելու:

Պարունակած պատրիարքին ուղարկած պայմաններուն մշտեն երկու հարցեր մասնաւոր միջամտութեանի են : Եղինակ ան է որ Վազգութեան իշխանութեանները բանելիք են և այս համեմի կամ իր գաջնակաց կողմանը ուստահան և աշխանին վայրը ըստը, ունեն յարձականութեան դիմուններ՝ իսկ երկրորդն որ Վազգութեան իստանունց ինք քանի որ Առօսքը իրան վայրքածուում մը չեն ըներ՝ ինքն ալ անունց գետը պատերազմ չի անուած:

Առաջին համարի կոմիսին ուղարծ մտերմա-
կան պաշտոնադրին մէջ ու Երկու կատարած ճիշդ
ու յարձաք պատուիսամբ առաջ : Առ յիշատուկա-
րանը մուգրութեամբ կարգ պատրժամի է, բայց
որ Առաջինին Ցամքի ու անոր դաշնակցաց Տես-
միաբանելը՝ իշխանութեանց մէջ ունեցած զիրքն
ու բռնած համեմատ բացացացաւ կը մերժաի : Բայց

Նշանաւոր կտոր մ'ար կը պարունակէ, որուն մասու
դիր կ'ընկեր մեր ընթերցազնէրը։ Այսինքն Ա. Ա.
սրբա կը այսունէ թէ նոքս ուրիշ ձևուրով գալու
խաղաղութեան շերտամբ ապահով, եւ ոչ ալ իր ապա-
հաղակնեա ու զինաւ զիսպէն որումանատ զաշերու-
թիւաց տանիլ։ Վարդանակայի աշխատ ճենաց զանազան
ձեւերավ ըստանի որ առ էր, եւ իրոց ու ծագու-
թեան զօրութիւնն այնչափ զօրա որ էր՝ որ վեր-
ջապէս պայ յարազմանց երկրայս թեանց մէջէն
իրէն Տամարց բացու ու երեւան եւան։

Վասի որ խնդիրը զետաղնականութեան առհման մէջ կը մաս է, գերաննացի ժողովութիւն ալ անտարբեր կը մաս ։ բայց գերաննացի մէծ տէրութիւն մը (Հայոցի) պատերազմ՝ բացածին պէս, եւ որինը վազելու սկզբնին պէս համեղուած ենք մէ՛ ժողովնեան անտարբերութիւնը կը դադրի թէ. որ նշն տաեն Պատուի Հայոցից բաւծին պէտ

բնելու, եւ պարի գաշխնքին քաղաքականութիւնը բանեցընթալու ըլլոց վերջին աստիճանի պատու հասի արժանի է: Աւորդիսից ու քայլապարութեան արդինքը, եւ առ տէրութեան առաջ Շատ ուրաքանչեղի արձակ հաւանական ըլլալը պարզ է կը ցացընենք օք՝ Տիմա Մաքենքն աղջափ տակնու վայա ընող ու արժ մասնաւ առ քութիւններուն միջնութեան թիւնը լուսած ու կայու հանդիպեն ու ասկ մէջ ու ծննդամեջն

աւշ բարու բարեբառնես աւ սիրառ և ժամանակաց
խնդիրներ պիտի ունեն : Կրեքէ անկարելի բան
մը և որ պատերազմի անուանութ տարած աւ , երեք
հնագույն արքունեաց Երեքին դաշնիքը քառա-
սուն աւոր լին վերջը բաժնի , եւ կենցրածական
Խորուպն պատերազմով մէջ մ'ալ ատկնութաց լո-
ցը առանց անդեղքի բէն աւելի ծանր եւ մեծագոյն
գեղաքեր պատօն ներւ , որոնք խորացութիւնն առ-
բաւելն ի վեր պատահեցան : Մնաւ հում Պատուի
և Պան մէջ եղած գալիքները ուղնչացան , եւ
Առուսի ու Գաղղիայի կամ Անդդիսցի մէջ եղածներն
ի կամ մնացն , բաց Աթենացի Ճողովին գործ-
քերը գետ ոսքի վեց ևն եւ կալուածական խնդիր
մը չկա : Եսց պատութացմէն առ կերպարանակն ա-
ռաւճին պէտքանոր պիտի փոխանին , Առուսի քաղա-
քականութիւնը գերանական պրանեաց քաղաք-
քականութիւնն ըլլայն զարդարնեն պէտ նոյն տէ-
րութիւնը տառնց համար զարդարելի գրացի մը
պիտի ու երեւան :

Արուցի թաղաւորեն առաջարկուած Լեհաստանի
բաժնում մը՝ որն որ լատարինէն շատ վասթով ու
յօժարութեանից ընդունուեցա, Մարդու-թերե-
պայցն շատ ընդգիւղութեամբ ընդունուելու թիւն դառ-
և. ստուերագրին (քրօյչ) քափի շրամանցքին վայ-
առ նշանաւոր խափերը զրեց. “Ալլայ, որպէսի ան-
պայացի երեւելի ու դիմական մարդիկ այնպէս
կ'ողեն. բայց մինչեւ առ օրս նուիրուած ու արդար
աւագուած բաները բանաբարելուն հետեւութիւն-
նելը՝ իմ մահուցեւ երկայն ասեն եւոքը պիտի
ուժանանին. Հասր առաջ ութիւնը՝ դէպքերը հաս-
տատուենին:

Վակեսանողին պարշափ մէ գրտոթեռն նկատ
մատք Յիշենոցի ժաղովքն ապահած պահանջ
մանըները առանկ բաներ էն որ իրեն զեմ 1815ին
Յանուար նին Անդքեցի, Եւստրիայի ու Գալլիայի
մէջ զարսնի դաշնութ մը Հաստատուեցաւ : Ես դա-
շնորին ազգի կուլտեակն Ավելիանոցը Ահաստատի
մէջ ուսհանադրութիւն մը Հաստատեց, զորն որ
1815ին գլուխերը անհաջողին կրծանելու առիշտ
առնին : Ասիկա առջի հորուածն էր՝ զորն որ նոյն
իշխանը 1815ին գալիքին առնաւ :

թե եղիս Ազգին առ Գալլիա մինակ բազրություն,
բայց առ գործիք հետևող իշխանությունները Առաջինից
վայր նիշան է: 1815-ին Փետրուարի 2-ին Մերձմեծ
նիք իշխաննեն ասորացրած ծանուցադիր մը կը
յայսներ՝ թէ անկախ Անհատությ մը վերահստատ
տութիւնը Առաջինիք բազմանդաւությունը զահ կ'ընէ: Կը
պատութեան առ օրերը, կ'օսէր, անհետի Անհատությունն

ամենավեց մեր թշնամին չեք, եւ Առարիսյի քազարականութիւնն անոր յաջող էր մինչեւ 1772ին ու 1773ին բաժանման գաղինը, որուն ինք պահպահ պարագաներուն սովորելիքն հաւատեցաւ՝ որպէս Առարիսյի կայսերաց կամքելն ի կախում շահնշանուն ու քաղաքականութիւնը գործ հիմնելու ամենուցազիրը մշակուելու ամենու միջնորդ է:

“Անք ուզեր ան հասունագիրներան չեւաեւիլ,
որոկ Փայտիկ մէջ կամ ուրիշ անդեմ իրեւոց ըն-
թիրացները կը պուտրճացընեն՝ ինկած աղջոյնու-
թեանց կամունքնեն ու Խըրպացի աշխարհապահան
տախուակին և զանակառութեան վրայ կարծիքներ
ընկալիք։ Խըրպացի իրական գիրքն այնչափ որհա-
սուկան է եւ մը առաջեւը դրաւած ինդիբն այնչափ
խառնակ է որ ու մէծարանները չեն կրնար այ-
սփի ծանրակշին ըլլով՝ որ թերթի մը մէջ ապագայ
ժապարքի մը գործքը յոցանեն եւ գրքի մը խաղո-
ցաածով իրքից պատերազմ մը ընթնդընեն։ Քայլ
հիմա որ Աւարքին կը յայտնի ինչ ոչ կրնաց ուրի-
շեն խաղաղութիւն Ընդունել եւ ոչ կրնոց երկայն
առեւ ոպասողական դիմք մը պահնել, հիմա որ ու
յայսարդութիւնը չեն ինչ զալումի հասա Հրապա-
րակաւ եղած է, Վաւորիսի ու Առասի մէջ թշնա-
մութեանց սկսելու նիսքիրն աւելի ռազմոցիստական
է քան ինչ քաղաքական։ Եւսպիսի կայսեր՝ իր
թագաւորութեան սկիզբն ընդունելու դաշինքի
համապատիւնը, եւ գերմանացի ուրիշներ տերու-
թեան մը զիրքը որն որ Պատշեն թույ կը որուի-
հիմա Վաւորիսին ցուցընելու որաշումնեն կը համունի-
նի բանեցաւ ցած ընդունելու դաշինքի է. կը մաս
որ նոյնը համեր իր ապրու գործուածթեամբը հա-
պատասխան է ինչ ամենամաս եւ առաջ։

ՊԱՏԵՐԾՎԱԾԻ 1560

Ա. Սարգսոս վերջի օրերը Անշատափողի պաշարման վրայ մեծ ճամպհութեա ազրական կարեւը լիբր հասուն, դրույք որ կարգաւ հասնեց կը զնէնք ի սկզբան շատ կործանելն լուր եկաւ, որ զաշնաւողներն ամեց 17ին Անշատափող թե ծալու կողմանը և թե քանձնի պաշարման մարտկոցներն սկսեր են գնդակածել, և թե զնակածութիւնն ու ուժաւագութիւնը կը տեսէր մինչեւ պիերուան մասեւ:

Առանձին հայություն մտածեալ ու միջաւոր ու նեցած էին : Առ վիճակից առ մեջ կը գանուելք Քանի լով զօրապետը : Քաղքին ամբուժինները քիչ վիճակն էին : Ամայս Խնձոր ծովու կործանեն զնշան կոնութիւնը դարրան էր, իսկ ամայսքի կողմանէ ապահան կրատիր շատ ակար էր :

Արքու օր եսպէս ամսցյ 28ին առ հեռագրական
ըստը, հասաւ:

Հեռանքից, 28 չկուտարելիք: Խորըն եկած
լրերան ազգից Ահաւոտմանից գնդակածութիւնը
մինչեւ ամսոյ 20ը ուժգութեալի կը շարունա-
կուեր: Թէ ասոր հետեւութիւնն ինչ է զայ է զե-
ամս ամօսէ է, զայս աղեղեկութեանց կը պատառէ:
Կայ օրը Ախճանաբար լրացիքը Արշաւեն նոր հասուն
հետարական լուրին որ հրատարակեց, զըն որ ան-
տարակյաս Առաջ գետաձաւունը հողորդած
էր, թէ արենիքով իշխանը կը ծանուցնե որ
ամսոյ 20ին ու 21ին թշնամին պոշարձն գոր-
ծողութիւնները յառաջ կը տաներ: Առասաց
մարտկոցները յաջողութեան կը պատասխանենին
թշնամի ցն մարտկոցներուն: Աւետառութիւն ամրու-
թիւնները շատ բիշ լիստեցնեն: Ըստք են նորա-
գայնչեւը: Իսկ պատրակ լրացիւշ կը լսէ թէ Ավետառ-
ութիւնի գնդակութիւնը շինած բանակին մէջ
պատերազմի խորհարդ ժ'եկեր է: առ խորհրդին
մէջ քանրութեր զրադեան առաջարկեր է, ամրու-
թիւնները յարձակմանը առնելու: և Թակնան զրագե-
տը պատասխան տաներ է-թէ, որդէն ինք 3000 հո-
գի կորսընցուցած լըլարով, և այն անդդիմական-առա-
կականուաղդիտկան զրաց, յարձակումը 10,000 հո-
գի արժեքուն համար, Տարգ կային կինոց պատրիար-
քէն զո՞յն մը ունեցիմական ժողովրդեան ու խորհրդ-
զանցին առջեւը պատասխանաւութիւնն ինք
վաճառ չիկենար առնուլ, ուստի ևս տաշարքեց, որ
կարդաւութեալ պաշարում ը թիւց ու կունեն ու եւլի-
նւու քաղաքին մասնցութիւնն էն, ևս առաջարկութիւնն
մէկալ զրագեւններն առ հաւեւցան: — Առ պաշար-
քն ու գնդակութեան պատմութիւնն ամբողջա-
զընները համոր նսիրներ աց թերեւ առ հոս կը զեկնը:

Պաշտուարաց, Աւելասութիւն պաշտուամ ունեակ սահմանու սկզբային եռորդ՝ Հմանկուած գիրքը ընթե Զօդական բարեխանի հոմանաւ Տեսնեա ուղիւ է :

Աշ կոզմի անդրդիմցի զօրքը կեցած է, մէջակը
առնվասան զօրին ու զաշտաւրոց զօրսրատին մի,
խաչ առա կողմէն Վարպետացիք կեցած են: Դաշը-թէ յ-
Պալարյա ա տանին գիծը՝ ամեն անսակ զօրին կողմէն
մուած զօրսրատին մը բոլոտ է: Աջ թէ են եւսէն ի
կողմէ՝ Անգերմաննի աւերակիները կ'ընտան, ձախ թէ եւրին
ևսէնը՝ Աթրելիցքս ծախծոցն է, Քերոսնի աւե-
րակիննրուն համերը (որն որ Քերոսն Հրամագովնին
հետ շիմիելու չէ): Աւստի եւ պաշտպանն բանուած
շրջանակը մէկ զերմանական միջն տարած աթիւն
ունի, ուր բազմամին թնդանօթներու ճարտար-
եկարը զետեղը հանօք թէ բառական տեղ եւ թէ
շատ յարմար զիբորդ կան:

Պատմապրա երկու մերին հարաբեկառաքարները
համարագևս (Ingenier) զգադի 8 դաշնի բաժ-
նած են, որոնցից ամեն 24 ժամը մեջ մը երկ'երկու
գունդ մարտկոցներու եւ խրամներու գործքերուն կը
լրացնի, ու եաքք կը փոխուին: Այսպէս նաև աշ-
վերաց (Sarrene), համբաւմներ եւ ոստուաւր զուրդն
առառանց ժամը 9 մին գործերու կը սկսին ու երի-
կան կեն կը դադին: Մարտկոցներու մէջ թնդա-
սեթածիդ զօրաց համանատրու թիւնը, պաշար-
մանց ատեն մինչւ հիմակ է զած սովորութեան հա-
մեմատ, պայս մէկ հոգւց չէ, հազար 8 մին պաշտօ-
նականիրու յանձնուած է, որոնցից 2 հոգի միշտ
հառացն թեան մէջ են ու 2' ժամ պաշտօն թընդ-
աւելքածիններուն կը հրամային:

Օգրաբանտիններուն գոյշափ մարտկոցներն՝ ըստ
մասնի միոյն պաշարման ծառայութեալոց կը զ ործ-
ածութ, որովհետեւ նոյն մարտկոցներուն շատերը
միշտ երկու մերին հրամանաւրաց բանականեց զայն
մասերը կը կ'ենան, որովհետեւ Բառաց զօրքը
հնախաղին ամբողջներկն զաշնաւորաց փոյ քակե-
լու սկսի՞ կարող ըստու անմիջապէս հարկաւոր եղոծ
աեցիւը խարստիւ:

Գրազգեացիք իրենց պաշտրման գործերը Առա-
սաց աւրողներէն ու խրամիներէն արձակուած թիւզա-
նիներու սաստիկ կրակին պատճառու շատ կո-
ծոյ բաց մէջ հզութեամբ կրցաւ ըստած տանիւ-
խակ Անդրացիքը թէ եպէս եւ իրենց կողմէ եղած զես-
նին յորման կազմակետանց պատճառու պաշտրման
գործերնին առելի որպէս ամենի յառաջ տարբե-
րոց զ եռ թշնամնեմիներն սկսելու վիճակի մէջ
ըրտըն ըստի չ թիւզու որ անդրացիքներուն երան-
գորապեսն իր խրամներուն կիծը Կաչշեաց չի-
նահներուն հետ որի որ միացընէ, իսկ զազդրական
դրբեն ող պլուստերն իրենց բերքերէն դարս եղած
խրամներէն կանց կանց եռ ովեամ մէլ, ու եադը

Նշյն Խրամները պաշարման կողմանութեանց յարմաք փիճակի մէջ սկսուած դնեւ :

Աւագանովի քովերն եղած պատրաստթեալոց
առ փաքը նկարաբութենէն կը առանի թէ ոչը
կերպով մնաած ծովայն ակնցի մը պաշարումը
միքի առենուստ պատերազմն լուն աննէն երե-
սկի գեղքերէն մէն է :

Արշակունի իշխանին զիստուր բանակառեց Հայ-
ութեաբ Ան Արմեանուր էր, Գերեքուիկն հ վերամ-
անդիր զին, ուր կը օպասուեր Խնկելչորսի ու Լե-
պարանակի գորաբաթինիրան, որոնք մնացի նախ
որ ուռ չեմ հասուծ :

Արքան որ պաշտամունքներուն շարժութիւնն էլեւ
բեւց, կուղեն իրեւց հեծելուգուց պահստիւնգը
միշտ լիւնացն ու մեծ անուաներու մէջ բանակե-
լայ ճանձիւ, որ որ Խավարիներն ու Գնչուներն
(Չինականներն) առևն անսոկ սպանութիւնը կը զբա-
նեն: Տա ըթական թերակիլլ պար առ բնակիններուն
մէծագոյն մաօք՝ դաշնաւորաց բարեկամութիւն կը
ցացընէ, օրոնց առանցմատութեամբ անսուն-
ու պարէն կը պահեն: Բայց մեւնայն առևն առ Խա-
վարիներն ու Գնչուները քրիստոնէից ու մանա-
ւանդ քարայիշեան Հքեից կէմ մէծամեծ անզիւն-
թիւններ կը գործեն, և անզար եղանակա, անսուն-
ցնէն ու ստոցուածքը կարմին կ'ապակինեն, պա-
տահանակի որ Խենչքագի իշխանը յայտաբարութիւնն
որ համեր ապարաւ է, որուն համեմատ թշնամուց-
նեա միաբան զօրդպները, կամ ուշ է, իցէ եղա-
նակա, անսուն պահութիւնն մը ընողիւրը, նշնակէ գո-
զու թիւն եւ ապահութիւն լուսպները՝ կախազան պի-
սի համերնեն: Օր չորսիցից որ մէկ քանի հզի մի-
րութիւնը անցրիկներէն բոցարներն բանուած գո-
տուն ելու համար գլխաւոր բանակատեւոց ըներգուին

Առեց մայ Զբարաց բարեկան Ապրշուտին Հայութիւն
բարեկան 23-ին գրուած հիմքեալ նամակը կ'առելցընէ :

“Արքաց միակը կանոց կամոց կը լուսա-
ւորսի ու կը պայծառանոց Ովենչեւ Հակոբ Տիեզրի
16ը Շատեւեալ կերպարանոց մէջ եր : ՎԵրիւոյ
թէ գաղտնա որդերը յարձակելու ցիսաւորութիւն-
նին մէկը թաղուցեր են : Պարագանայի քովը ըլո-
ւած ու հանելու աշխատանք են ու առ եղան առա-

աած զիրքելնին ամբողընելէն ու Ասերելն պատե-
րազմական Ենիթելը ցամաք Հանելն ետքը՝ կար-
գաւորեալ ուսչորման մը ձեռք զարկին։ Բայց ե-
թենց ուսչորման գործելը՝ կամաց կը յառաջա-
նան։ Գոյուա գետնին ուսմանամծ զիւարա-
թիւններէն զատ՝ պաշտպանած քաղաքապահ զօրքն
ալ շատ նշանավեց է կա։ Մայ իրենց, գիշեր առեն
ըրած յարձակութեարավն սկսուած հզորացանեցները
կործ անելով։ Եսկէ զատ հզորացին կազմի յառա-
յանուանէն աւելի եղած Ուսուաց թնդանօժաձիր
զօրքն ալ մէկալ կոչինոն շատ վնաս կը հասցըն։
Թէ որ ասոց գաշնաւորաց հասուցած կորուստը,
թնդցեն իրեր։ Առաջ կը հասուանէն, մէծ չէ ա-
նել որու աւենայնին իրենց դիմանոր վախճանին կը
հանին, պաշտոնն գործերը արդեւելով կամ ու-
շացընելով։ Նաւուորմին նաև աստիներէն կազ-
մուած Աւաստուորմի քաղաքապահ զօրք մէջ շա-
պէս հողի մը կը միրէ։ Եթենց հրամանաւորները,
որոնց մէջն ամենն աւելի Նորինու ու Շառիլու

այնուահեն սրբնակով զըստինին անցած են: Աեւ-
ժիգավ իշխանով Ֆակուով գնդերով Խօթերմանք
քով կը ցեղեր է, ուր օգնական եան գալու սպառուած
պնդերը կամաց համաց քով կը ժողովն: Խառա-
վը կը պարտի որ տաճկուածն եղիսականն նաև
առարմագ խոտորում մ' ընկելով հիւսիսյին կողմեց
բաժին մը զբդ ցամուր պիտո՞ր հանէ: Եսց թէ
որ առ ցամակ ելոյլ զորոր բաղդամին չեն թէ առ
առեն առ ձեռնաբարիութիւնը, եթէ ստացին: Ի զոր
պրուելու ըլլաց հշանակութիւն մը շնչի: Խսկ եթէ
շատուոր գնդերով բյուլու ըլլաց ան առեն հարկաւ
գաշնաւորաց զարութիւնը կը բաժնաւի, որպէս իրենց
աւելի թնակ կը համար՝ քան թէ պաշարուածնեւ-
րուն: Խնդրու առ ամեն պարագաներէն կը տեսնո՞ւ:
Ան առաջին քով եղած զիցըր Առուաց զըստ
համեր քաւական նպաստուոր է: Առաջ եւ ան հե-
տադրով տրուած ըլլարը, թէ պինչեւ անցոյ Ալլը
ամեն բան ավելի մինչակի մէջ է: բայ բաւականն
կը պարագանց: Եսց սակայն պիտը և գիտնոյ որ
մը բյուլու խառը՛ Առուատուուի մէջ սամբռական
եղած զինուորական զրաթիւնն մը ձևանի թագր
անուամիւնն է, որու իմաստու ու է թէ գետ ու
ու ծոռ առ մը պատահած է:

ւատորմղին հետ մէկուեց օգը ելլիւ՝ քան թէ ան-
ձնառուուր ըլլարու խօսք մ' ընկէց : Կաթիմով ծովա-
պեար, որն որ շատ քաջ եւ փորձաւաս նաւազեա-
մին է, ին պիտի պընկուն ծանացեր և որ պատերազ-
մին տեղի տալ կամ եւս դառնալ ամեններն եւ ոչ
մոքեն պիտօն անցընէ :

— Վիշնչառոյ լրադրին կալացեն Հայութեարքի
12ին պյառես կը զբնին. Ամսոց նին հու թնդանօտ-
ներու ահազին որուամ մը բուևցու, որն որ ձայ-
ներուն աստիճաննին խցելով՝ առից հ ժամ հետո
տեղէ մ'ու կած կ'երեւաց:

Աւատրիացի վաճառականոց ընկերութիւն մը
Սփյութ զետին վաս մայուն կամներջ մը շնուր
համար զրամանդուխ դրած է . առ կամքին շինու-
թի . նը Ե մինչեւ Ծաբաթուան մէջ պիտօք լիքնաց :

Վաղքիթ մէջ աւատրիական զբու մանելէն և ազգ՝
մէջ հանդարտութիւն ու կարգաօրութիւն կը տի-
րէ : Համբաւերուն շակուելուն , որոնք յառաջ շառ
գեց ենք ժիր գրգռուելութեակ մը հոգ կը առ-
րածի , ու բիշ առեւելն իսկոց օտարականոց համար
հաճոյնկան տեսք մը պիտօք ունենաց :

Հայութիւնի 115-ն օտանեան հեծելադրաց բա-
մին մը միջնէւ Ակրելք յառաջ դնաց ու հօն բանակ
զրաւ . բայս Կալացի գետեկերը Տաճկաց դպր
պիտի շնենայ :

ՀԵՇԱԳՐԱԿԱՆ ԼՐԵՐ

ԱՐԵՎՈՅ, 29 Հոկտեմբերի

1. Փարփա, 29 Հոկտեմբերի; Ալյոստան Մահմետօքա ու կը հանացանք թէ Ել և աստվածով գնդակութիւնը 17-ր սկզբ է. Խառ ասորի դիմուրը Խառաշանդատուն բերանն եղան առնցունը ըստ կրիեր են. Անդինացին ճախ կոչդի արտաքին ամբողջութեանից բանեաւ, ու Կորպորացիք բառանձնորդացանն ամբողջներուն Ծնագանունները լւեցուքը են:

ԳԱՂԻՒՄ

ՓՐՄԴ, 20 Հոկտեմբերի : թէ Թուղթի և թէ
Մարդկանցի նաւահանգիստներուն մէջ անգագոր
գալը կավան զօրք նաւերու մէջ կը մանեն՝ դեպի և
որեւելք երթացու : Թնդանօթներու ու թիուած-
թաձիր զօրաց բազմաթիւն մը Միջերկրական ծո-
վուն նաւահանգիստները կ'ուզդունն : Այնուեւ հե-
ղացիքի բանակէն ու Հռոմէի պահանգորդ զօրքեն կա-
րեցի և շատին շափ աւելորդ գնդերը պատերազմի
ասպարեցը կը խրկումն : Արշակ Խուսիս իւր զօրքը
Խըզմի մէջ կնշանաւոցընեւը ու ահեղ բանակ մը
գումարելու շանք մը կը ցուցընէ, այնուահ ալ դաշ-
դիսկան կառաջարութիւնը մնաւած պատրաստու-
թիւններ տեսնելու վայ է :

— Կցասը ամսոյս 22ին քանիքիները պիտօք եր-
թայ: Գևառանական անձննակն ամսոյս Հայոն հն
հաւաքրուած էն: — Պալմիրկ ժագին բավանդակի
դաշտինական նաւատորմիդը Նշանակիրի սիրուը
Ծերպուր պիտօք համնի:

— Փարիզ, 21 Հոկտեմբերի: Փանք երկայն հա-
տուած մը կը զրէ Ռուսաց հասախորմիթեան Գեր-
մանիան իրեն կազմը չկ եղու ըրած շանքին վաս, և
կ'ըսէ թէ իր դործակատարներուն սնիբու բավա-
թիւն մը կերմանիայի մը՝ չ անդադար գրիծ զգութեան
մէջ են. Ա իննա՞ բողոքմին ձևուունայն եղան,
ուներին այնուոփ շանչողուց ցին, հիմա գերմանական
փոքր կամ երկուրդական կարգի տերութեանց մէջ
իրենց պատգամնուորութիւնը կ'ուզեն կատարել-
լուց որպատ որ կերպուց հնա աշ աղէ կոնսկիւլ

Избранные

Ղանձուն, 21 Հոկտեմբերի: Մոռնելիք Քըունիւ Կը
դրէ ինէ ասենէ մը վեր Փարփղի մէջ տարածուած
լուր մը կը պարզի՞ թէ Կողղիացւոց իսյորն ու կո-
օրու հին՝ Աթեսորիա թաղուհւացն պաշելումին մը
պիսի որ ընեն: Ես պաշելութիւնը, որն որ երկու տե-
րութեալոց մեջ պատերազմի մը համար իրաւու հետ
գաշունից ըլլալն ետքը շատ հաւասարիան կ'երեւար,
Ալպերի իշխանին Պուլընին բանակին պաշելութեալ
և լեռեւն եալը զրեթէ առու զօնժեան հասու և բայց
առ համբորդ ու թեան և անհանդին վկայ չեա տարա-
կայսներ կան: Աը հարեւուէր ինէ միջնեւ դարձն
պիսի որ ուշցուի, պայմանն միջնեւ որ խորհրդաւուց:

ժողովի եւ ընկերութեամբ հայրաքաջաքը զառաց
էսկ հիմա կը հասաւան թէ առ զցցելութիւնն
սուզի՞ շոյեմի՞ ամօցին մէջ պիտո՞ր բլրց, բայց
որ գետ միջը վիկուար որոշուիլ: Խաքը Վիկուարիս
թագուհին և Նվաբերծ իշխանն այ եկազ առանուած
Մայրինն, արուեստից մէծ հանցիուարանին ժամա-
նակ՝ նոյն այցելութեան պիտի պատասխանեն, եռ
այն տեսն Փարիզ քաղաքն իր բովանդակ պրցիո-
ռալինաւարը պիտո՞ր տեսնէն: Աւելցը կը համ-
բնիք մոռագիր ընել տաշ թէ այցափախ փարփս այց-
ելութիւն մը մեծ ծանրակշշութիւն տնի: Բայի եր-
կու մէծ երկիրներու վեհապեաներու մէջ է դաս
պարզ փոխապ արձ քաղաքավարութիւնն մը չէ, հա-
պա ոյնպիսիք քաղաքական գէպ ք մին է՝ որն որ եր-
կու աշխերը մոռագնական գոշնակցութեամի մը միու-
ցնուց կապերն աւելի եւս զօրացըներու եւ հա-
տատելու պիտո՞ր ծառայէ:

ԳԵՐԱՆԻՑ

Ուստանան Հայոսների 20ին բժշկաց ժա-
ղաքիթն մէջ Փափախեր՝ բժշկաց վերին Խորհրդական-
նը, պատէրազի թագավառութեան մէջ մինչև Հոկ-
տեմբերի 10, որ առեն որ Տաղածացով զայրուծ կը
համարուի, նոյն ամեանն հիւանդացալներան ու մեռ-
ազներուն թիւը ցացուց։ Առ թօւերօն նայելով,
Միքն Պատէրազի մէջ 8134 հոգի նոյն հիւանդու-
թենէ բանուեր են։ Միւնիւն քաղքին մէջ, ա-
ռաւարձանները թիւն 7 առներով 5876 հոգի հիւան-
դացին ու 2974 հոգի մեռն են, բայց առ եարի
թիւն քիչ մը շատ կ'երեւաց, դեռ ու զայթեան կը
կարուի։

Ոսորին Պատմիքը մէջ 243 հրամագած, ու 148
մէռնոց եղած է : Փթուցի մէջ 322 հոգի հրամ-
գացեր, 129 հոգի մէռեր են : Աերոն Փթուցի մէջ
119 հրամ, 67 մէռնոց եղբար է : Միջնի Կրանք գա-
ւառին մէջ 645 հոգի հրամգացեր, 343 հոգի մէ-
ռեր են . Ոսորին Գրանք գաւառին մէջ 47 հրա-
մգացեան գեղք. 19 մահ պատահեր է : Սուպիցի ու
Կայուպուրի մէջ 3109 հոգի հրամգացեր, ու 1608
հոգի մէռնոց են : Խակրամանդակ թագաւորութեան
մէջ 13,382 հոգի հրամգացեր ու 6532 հոգի
մէռեր են :

— Ո՞րևէնքնէն ամսոց 2Եթ. Տեսադրով լրը
առողջաւ, որ Յօնիք զիա թագուհին, Հարգովիկա
թագաւորին ամսամինը՝ Նոյն սրբ առտուած ժամե
Կին զախուաներ է: Աս թագուհին երկ շրու սր
յառաջ ու բիշ մէկ հիւանդութենէ անկազին մօռն
էր, յանկարծ թագիւթանը զբաց եկեր, եւ ամսվ
մուեր է:

• 8 月 1 日

ՏԸՆԿՐԱՆ. 19 Հոկտեմբերի 1. Եղանձն լրապետ
ամսոյ 17ին պատճեն կը դրէ:

— Միանէն Անգուստիքի 29ին կը գրեմ, թէ
ապօտակի կողման ամփոփակ պիտառին զ ործ ունեն-
թեանը տահանն մը դնելու համար, հիմնկումն ա-
սինէն լաւ ուրիշ յարմար տաևն չիկընար ըլլալ-
լածծնիք անդայն իշխանութեան սպառնալիքներու-
ուրի տակ առնելով, իր շար խորհուրդներուն գոր-
ծակից շ տնիւր համար, հետու նորապայն եւ ուսու-
գագնն ըները կը բնին, քանի մ'օր է որ Լուկա-
նոցէն քի մը հեռու ըլլալ բլուրներուն պայ-
կը թափառի կանու ակնոց գրած իրեւ մէկ-
ընիւրը ո՞ւ կը ձեւանոյ, ու բոյջը որը թիմու-
թանելու կը զբագի: Կծուն եղանագիւտով ծա-
ռաց մ'ալ իր մեախուզաթեան եռեւ է եղած ա-
սին միշտ իրեւ կ'ընկերանաց: Ան կողմիւն զ զո-
ւմները զբան ամենէն ին չեին կոսկածեր, ինչու որ-
պի՞ն այնպիսի սպառի եւ անելով անանե տուակուն

իսպակուած եւ առաջ ընկած մօրք մի կը համորդին, եւ
ոչ ալ վերջի անգամ, ոչ իսկայի աներուն մեջ
վերը թնառած առնենին ճանչցան, ուր որ Մար-
ծինի պետք ու մօրքը վայ առաջ կնշջ Հազուա-
ռուն փախած էր:

— (3.) ապրութ անցը, որն որ տուրքոյ անցած է զոհաւ-
կին մէջ Խաչքարի ամեն սերութեանց մէջ տուրք-
առևցաւ, Կերեւոյ որ Տիգան տղամասոյին եղանակ-
կին վրայ Համեմերթի ամեն սերութեանցը ըլլարու-
մայ է:

Աթէկիայի մէջ, ուր որ բարեհամեթիւ գալունանիք կանանելը անոր ընթացքը յապողով էին, կարևառեւ ըստ ողջ տղամաֆի արշաւութ մէրըաւ: Կատու փուլը 180,000 բնակչութ մէջ յանձնաբական կոտորութ մէջ պայմանագիր ուրախ մէջ ձեւեց, որ յագրաց բառութիւն նայելուից, ժողովրդեան երեք մասն երկուքն իրենց տունն աճեցի թուզ տայտի մէրձու կոյց գեղերը փախուն: Անաւինաւ ոչ անեկ ասաբիկ կոտորութ կրեց, պայմանը որ, եթէ զանազան յագրաց ու ըստիկի նոյն աս զի՞ն ուռած ծանօթ ու ինքնեւը չափազանց չեն համարուիք՝ մասածն ըստը քանի մ'օրուն մէջ 14,000 ի հասած են: Եփոթութիւնն ան ասաբինանի հասաւ, որ հրաման ներքն անօդնական ու դիակեներն այ տեմ աշ մետքին, եւ հարկեզաւ, Կոփորիեն բժիշներ, հրաման ուրանիներ, գործակալներ, գահհռնաներ և ոպառաւորներ կանչել: Յաղիալ անչէ բանուողներէն հարիւրին միոցն հինգը կուցու տղուոփիլ: Եսցը Սթիլիխայի մէրօի տուսակներուն նայելու մեռնողներուն թիւը բաւարան նուպած է, որով կը յաւացուի որ ճաներս հնաւ բոլորովն անհնաւ կ'ըլլաց:

Այսինքն Կաթողիկ եկեղ ալ այս մուշտին ամբող
մի ըստն աստիճանի սահմանութեամբ սկսու ։ Խկզցան՝
Յալիսի միջին օրերը՝ 500էն աւելի բարուղ կը լուր ։ Հիմնէ, որ գետ բոլորովոն պազրած չէ, քի աւելած օրը ասամեն կոմ տասնու հայէն ա. կ. մ.
մոխուան արկածներ կը պատահին ։

Համար այս տակ եղանակով պիտի պայմանագրի քառակա օգոստոսի 15էն միջւեւ. Սկզբանքիցի 15-470 մետր ու 780էն աշխի ըստուազդաբ կայիթ: Իսկ Համար տերութեան մասցած անդրանիկ մէջ միայն 2քիմիոմետր քանի որ Հիմանդ ունեցաւ:

Առաջին մեջ՝ 32 դպրության ոլ այս ախտեն տաղանապ կրեցին, և եղած զոհերուն թիւը սուսկալի էր, մանաւոնդ նիցա, Սուսկա և Աքուք գաւառներուն միջ:

Ձեռքին եւ իր շքական երեխները Յուղի 30էն
միջև. Օգոստոսի 21[՝] 808 ժամեւ և 503 մասալ
ունցաւ:

Ազգայօստան Անհարիկն մէջ արեւադի ասհ-
մանակից գուստները շնչառ ապէն և զեռնաւոր տիս-
տէն զերծանիլ. Բեկատու կառավարութեան կող-
մանէ գոմիլի գուշութիւններ եղան:

1) Միանի գաւառին մէջ 500ր շատ բանուղմերէն կեսէն թիշ մը պահու ոչին հրամագովենակի մուսան։ Միզոն քաջուքը միայն 29 դրամոր եւ 17 մետեսց ունիցաւ, եւ արդէն շատուցալին նոր ուրականներէ աղջուած է։

Քոնց դաւատին մէջ 51 բանուղմերէն 29 դրամ միայն մուսան։ Մնացած դաւառները կատարեալ առանձինին եւ մասնաւ։

ՀԱԴԿԱՍՅԱՆ

ՀԱԴԿԱՍՅԱՆ մէջ անգղիական ամբողջեառութեան ըրած բարօյական տասցուածոց մէջ՝ Անգլիաց ցաց մէծ պատի ընող բաներեն մէկն ալ այրեաց պատմը (Տալլէ) վերցնելը և առ զորդըլ որն ոք հնակասանի մէջ լորո Անգլիամ ունեմինքն իսպանացործ թէան առեն եղաւ, Վրեմեցնան Հնգիստանի ընկերաց թէան կատախորս թէան ունեն երեք զորդքն է, որովհետեւ ամիկա իրենց Հնգիստանակերպն անհրաժեշտացարձնեց ու սամօրութեանդը բարօյական կը հակառակէ :

Եւ առէարկ՝ որ առենեառութեան ամենասահմանական են նա,

պատուի կատարելով յաջորդեմք մը պահուեցաւ Եթէ որ գետ տափին աղջին տառեծին այրի Ներսուն պարամ մը կը պատահի ալ նէ, պատիսի գետքերը անսունի թիւ են՝ որ կրնակը Հնդկաց աստական սովորութիւնը բարօրավին վերցուած համարի ։ Իւս քանի մը տարի յառաջ բարպատին տարցեր եր, եւ ան բազմութիւն տաճարներն որով Հնդկասանի գետեցներան վոյց ամեն մէկ քայլի կը հանգիստին, եւ որով խաղցիի վոյց մանող պարիսերուն նույնուած էն, ճշմարիս գաղափար մը կը տան այս արգեւանց որի որ լորտ Պենջինիքին և ասհոգ արամագրութեամբը Հնդկաց ցուցուեցաւ ։

1829ին Ամիսեն Հաջարապետով Խողովրդոր Դաշտուն կառավարութեան գլուխն էր. Ըսկէա որ մը Պատհմաներաւն մէջ շատ ազգեցուելիւն ունեցող ընտանիքին մը գիտարքներէն աշերտագիր մ' Ծնդունեցաւ, որուն մէջ Հրանուն կ' աւզուէր, որ այրի մը եր մոռած ազգակրնին մը դիմակին չետ պարուի Հապորապետը օրոշակի մերժեց աս հնդկիքը, եւ ոս մարդուղը նախանձելու համար աստիկանական պատրաստութիւններ ալ տեսաւ. Այրովն էրկանը դիմակը միայն հայրածոր բազմութեան մէջ որով պարուցն այրմանը համար ալ մողգուած էն, ուեր-

Հայոց առաջին հիմքը առանձին պարկագուշակ է:
Անդ դժուաթիւնը լինենուովն ու առելիքը երթա-
էն Եղիշ միջն հիմքաւան որբին մաս իր ազդա-
կաններով, որն ան ունակ երան Ալիքնեւ հայուս-
ութիւն կացին պար, չն պարմանը համար նորեն
հրաման ուղելու: ԱՅ ժամ ալցած էր՝ քանի որ Ե-
փիկ մուած էր, և ոյրին բերանը կերպակուը չէր
զրած, մետք մ'ալ մեկն կարմիր զինանցն առա-
լընիր զրու ու ապարանջանները կոտրեց: ասա-
ապօզութիւնը Հնդկաց օրինաց համանցն իր չե-
ռը քաղաքական մահ էր բերե, և ոյն մահն իր
յեղեն էր համեմ, եւ մինչդաւոցն այրուց անցողուդ-
րոցուը մը կը յայտնէ: Առ առենեներ ոյրիներու պար-
ման արգելը գետ օգնենք չէր եղած, և Ալիքն հո-
լորաբեր տեսնելով որ հրաման տարու շըլլայ պա-
րն ինք զինքը անօմիտ ետակ: պիսի մուցըն, ու-
ղեց այ իր արգելքին վաս կենոյ: Խայց փորձ
Ռ'ալ փորձել աւզիրով: Բնդ առնամք երու գնաց ոյն
իմանական աւելքու ապաշտութեան ինքնակամ կո-
ծը տեսնելու: Անը զետեղելքը զեռ կեցած էր,
իշխուր կարմիր զինանցու ծածկած, երկու ձեռքին
թշջ մըջիկ հազիկ ընկցու, և առջեւ բրինձով ու
տափիկնով լիցու ողնունք սկսուակի մը:

Հայութափն ար մինքն իր խորհրդեն զարձնելու

Համօր բան շնուց որ չըսէ, ամէն բան պարսպի
ժնոց, ճար շեղաւ: Այրին ողաշունակարին խոռ
քիրան տա պատասխանը տուաւ: Կերպար երկայն
տառնէ ի միք զարթելին դադրան է, իմ հոգիս ար-
դէն զիս խողացած դացած է: Արիշ բան շեմ
այց նեթ ափ մը հող, զօրն որ կ'ազդէմ իմ եր-
ան մօրիքին հետ մացըներ: Հուրը այ իմ մար-
մաց շիպիւոց ցաւ պահանջել, ինչ որ շես հուսաց
ու կրահարան մը բերել առոր եւ կը տեսնես որ
մեւս կ'այրի կը առշորի եւ ես ճիկ մ'ալ շեմ
շանիք:

Հազարամետին ու մարդ համեմով, և այս
վիճի կոր մոխանգութեան մը յանձեւէն յաւսա-
հատելով՝ թշոյ տռառ, բայց այս թէ էսթեամբ որ
ոքույն ազգականները գրալ ետքամ և տան թէ ի-
նչնց ընտառնեաց մէջ ասկէ ետև պարբերու պարու
թը շնորհատահիմ: Այժին Հազարամետին առ վճրու
սոծին պէս ուրախութեան ձայներով, ու ձեւե-
ալ՝ ինչ ընելիքը չէր գիտեր, առանց տակն կոր-
պայցընելու երեք անգամ լուսուելու արարողու-
թինը կատարեց, և նշյան տակն ալ 150 քայլ
հեռու մայստերակայս խարցիկը սկսաւ պատրաստուի:
Առաջնութիւն ետք որի մէջ ուղեց, ու իր պրոցեսը
ու թեատրու կոմիտու սկսաւ մայստերակայսին վկա-
րընը ու որակութիւնը վակը վառուեցաւ, բայց սկսու-
արձականաւ ու առաջնորդ ըստընել, բայց իր
թեատրու պատրութիւնը եւ իր ընթացքն աներ-
իւդ ու ունենալու իերազարժութիւնը պարունակու-
թէ անուան ունի մայստերակայսութիւնը ինաւ-
այս անհետ ինցու ու մասնաց. Ա՛ն իմ երիկու,
նույն համար զիս հնաց որ քեզմէ հեռու իեցուցիր, :
Քանի մը քայլ հուցած իր ընկերակիցները թօղուց,
և վեհանձնութեանը մը խորցիկն սկսու մասնաց:
Դուք առին կեցաւ, և ծաղիկները ձեռքին ու զին-
ուանիներու մէկտեղ լրացն մէջ նետեց, եւ կարծ
ուզաքը մը մանաւորն ետք անփառվ պաշարինա-
հեամբ մը բացերան մէջ ու տռաւեցաւ, պարեցա-
նաց՝ առանց հայն մը հանելու կամ աղջրամակ մը ը-
նելու: Եթ մերժ չափ սպասութիւնը պեմբէլ իրենը
պարունակութիւնը:

² Հայկաստունի պարզութեաւունչ մըս է, որուն անդադիք պիտի լը կամ Պիտի է ի սկզբ. Եւ բազուցի մէջ առաջ ուսումնահան սկզբ թուած Բայր Խուտ է.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Ք

f.

(1) *LPG*, Show 201-42-1)

կը Արդուսաւ Մայիսին պատօքական կետնըը՝ 1800թ.
իր Միլան Ամբրոսովուն գրաւան վերակացւ զբուծած
առևնեն սկսաւ։ Հօս Մայիս ուրիշ բան չէր ընկեր
րայց հիմք առնելու ու է լոյս չեղաւ։ Իր առ գրաւոր
կեանքը կրնայ երկու անհաւասար աեւականութիւն
ունեցող ժամանեակի միջանեքը բաժնուի։ Վ. ոչ ըն
մըջոց Լամպարտիայի մայրաքաղքին մէջ անցուցած
ժամանակին ու երկրորդի՝ Կամպանիկէ աշխարհքին
մայրաքաղքին մէջ անցուցած ատենը։ Առջի միջու-
ցին մէջ ընդուր իր աշխատութիւնը վերցիշայ Ամերի-
սեան դրասունն էր, որեծ հարատուինեն ունեցած Հր
աս գրատունը 1595օնի Գրեգորիական պատմւուակար-
դիմակին ձևուով մեծագին ձեռադիրներ առանա-
լով։ Խոկ Հառնաց Աստիկանեան գրատունը ձևուա-
գիր մատուններով պահանջ հարուստ էր, որչափ
ու ծացրացն Քահանացապետաց վայրեն ու զանգը-
Յունաստանեն, Փարք Ասիացեն, ու Եղիպատի վան-
քերեն կրցած էին ժազիւ։ Վասնի իրեն առատազ-
րիւններ գանելէն ևսեւ իր մէջ Միլան ու թէ Հուա-
ելշած առևն առունը բարը աշխարհքիս մէջ հաշա-
կուեցու, ու իր վաստակաւոր ու կիրական գործ-
քերով առևնուն զարմանքն իրեն չգեց։

* Μουσικούς δε, Βασιλικούς λυράριον τελένη, θεωρήσαι λύρας ποιητήν την πρωτερην μηδενί μηδενί προ Φερερίνην μηδενί φανε την πρωτηρηριανήν.

առարկան այս գործը պարզ է այս ու շատ ուժու-
թիվ լեռացրաց լիքաբարձրութիւն աշխարհի շատ
ուժ հրաշալութիւն առ առ առ առ առ առ առ առ առ
ի առ
առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ առ

թառաց մէջ չէր լուսածած ։ Աշխարհական գոյացութիւնը պարզաբնու մէջ առաջանիւթիւնը ըստ քառ Մայդանի, Փետրվարի շաբաթական շաբաթի վեց գրանիութեան ։ Եթէ աշխարհի ժամանակակից բարեկանութիւնն է այս գոյաց մէջ առաջանիւթիւնը պարզաբնու մէջ առաջանիւթիւնը ։ Անձիւ, որու այս յանձնական կամ էլեկտրական առաջանիւթիւնը պարզաբնու մէջ առաջանիւթիւնը կամ էլեկտրական առաջանիւթիւնը ։

ձեռադրին օրինակը ձեռքն անցուց կտսամբնուագուց ձևուազիքը մասպաշտի լրաց է, ժԱ. կամ Ժ. գարւ մէջ օրինակուած, ու ԴՐԴ-ն ԱԾԲՇ ԿԱՆԱՀ ՀԱՅՈՒՅ վերագիր ունեցող նկալի հիբաս Հայերէն թարգմանութեան ապագրութիւնը՝ նշանակն շատ գծուարութիւններ կրեց. Սակայն Առ Զայրապեսն վարդապետին թարգմանութիւն ընդունվեց, շաւա մը նայն գրքին ակնող յառաջարարն էինն ու բուն գրքին վայ ալ համաստ, բայց կատարեալ անուաթիւն մը հաղորդի եւ բարուցաց բարեարք, Կողմակա միշեալ վորդապետն օգնութեան Խօսնեան նշան Առանակարկան կանուքը (Խօսնուան նշաննեց), որուն միանի հայերէն թարգմանութիւն կայ. Եւսպէստ յաստիներէն թարգմանելով ի ԵԱ ընծայց և Լատիներէն մարգման թեման բայց գրաց է յունաքըն բնագրին այն հատակուարները, զրոյն Արքեղոյսի և ուրիշ մատնադիրներու քոյլ դատէ. ամբով գործքին մէջ քննադատական ծանօթիւ Անձնեալ առ առեւառած է:

իր երեւելի մէկ գործն ուր է Ա-լիիլաս եպիսկոպոսին, չըրբորդ դարուն մէջ ըստ Պատուածաշն գործերեն թարգմանութենին աւտուարանի հերթային և քմանի ծանօթ եղաղ քանի մը հաւակոսոր Ներսան, ու Պօղոսի առաջերեց Հռոմայեցւոց զրաթվակն քոյ տեղակութիւնն ու կատարելազ ործադիմակը, զան հետ մունկացն Եղին ու արքելունք ըսրովին նոր գտնուած մէզմէրն ու Հին կատարուել Եղիք ու Նեեմիի զայերուն նոր հաւակոսորներն ու հաւարակից: Աս զործքին մէջ իրեն պանակուաւ ըկեր ունեցու Քաղաքաւից Քամիլիինիք կոմիլ:

իր առ առն գործքերոն պատկը կը նաև անուն
նել այն նախուած աշխատասիրութիւնը,
քանի առանութիւնը տարւընէ միք իր պարագեր,
դժբանաւութեակի մանը քանի հանելով չըցը-
հրատարակել։ Եւ յօ աշխատասիրութիւնը կը բեր-
Վասիկանեան մատուցուարանին մը զ պատուող Տիկ-
վերորդ քարու պանչեթի ձև և ագրի մը քրոյ, որն
հին կոտիրանին եւս անուունից յունարէն թարգ-
մանութեանը հետ եօր կամակարանին բառն հին յու-
նաբէն թարգմանութիւնը կը պարւենակեր։ Թե այս
է, ինչպէս ըստիք մէծ ցաւ է որ միք ունաւուր շըը-
ցաւ հրատարակել, առ գործքը, ըստյ զ մէտ առ միք
թարգմանն անիւթ որ դիմուուր զ գործքը, պատիր-
ընագիրը կարդաւորիլ լը լմնցուցան ու արգեն հա-
ւուուց արած ման տարանն ալ տպաւած է։ Մինա-
յատ աջարանութիւնն ու տափ իր բանած քննա-
զ ատական համբուն բանային կը պակիրի։ Ա. Քահա-
նայագիւոր քիչ մը յառաջ հաւանաւութիւն տաւ-
էր որ ու Կաստեածաշնչի աշխատասիրութիւնն իրը
ընծայէ։

କ୍ରମିକ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟ

“**બ્રહ્માણીના વિજય માટે હિતું હિતું**”

U

ԱՐԵՎ, կողմ. Հարաւային Ամերիկայի Ճենեպուշտ
լա Նահանգին անդեր ամեյքիներէն միջև պարբեց
գույն նախնական անտառները ու աւելի նախկին
սառուցի պատճ հրամայաց հրուտվածնեն միջ
շն Նոր Արամասացին ու Քորթիզի Յանձնուն լիրան
շղթան, ամէն տեղ, ուր որ մարդ կրնոյ տնկոց ու
մէն ձեւերն ու իրինից ամէն առաջները նկատե
նոր որ մարդ կրնոյ իր սօրք ուզգել ու աշքը չկեր
ու վեր կ'ելլէ շորտում ու փափառում, գոյսն
ու շքանալ, բլլու ու անցնիլ, եւ ինչոք յընդհա
նուրդն, անոնկ աշ Բանտառուներու փայ կը դանեն
ամէն տեղ նոյն կեամբը ու նոյն շարժումը եւ նոյն

Քեմ վեց եղած արտագներուն բավարարակ սահմանին մեջ՝ բացարձակ հանդիսութեանք կը ընդունակ առաջնորդել :

Մինչակ ու մերկ իր զտպաթն սղի մեջ բարձրացած ժայռն ալ, այնպէս առ փոխօնութիւնը կրելու օրինաց տակն է՝ ինչպէս որ յանկարծ բառն ու անյանց տնկերը իրամ փափակ միջաւաները։

առ շարժման օրէնքներն իմանալը, և առ մշտականու-
որ փոփոխութեան պատճառները հետազոտելը
մասնաւոց կամ խորհազ ձևոց մէկ մէծ պաշտօնն է,
և եղբար մէնք զմէզ բնութեան խորանի վիճու-
թեանց տալու ըլլանք, բնագիտական ծանօթու-
թեանց երեք հիմնակար ձևոք առնելոյ հարկադա-
րութիւնը կը տեսնեմք։ Աս երեք հիմնակարներն
առջնն է, բնագիտութիւն (physique), որի որ-
պէս զօրութեանց վայ կը խօսի, որոնք անդորքա-
բանութը նիւթոց երեւցիթներն ու փոփոխութիւն-
ները յառաջ կը բերեն. Երկրորդն է բնազու-
թիւն (chimie), որն որ կը սովորցնե ճանաչա-
արրներուն էաւթիւնը, միաւորա թիւնն ու ինաւու-
թիւնը, իսկ երրորդն է բնախօսութիւն (physiolo-
gic). Որի որ գործարանառ կազմնաթիւն ու ըս-
տիւնածութեան օրէնքներն կը յօդանք։ Մի միջն
առ երեք միջնութիւն կրնանք երկրին ծածուկ յառ-
կութեանց առջելիկանալ, իրաց մշտականութը շարժ-
ման վեց յառակ առնանթիւն մ' առնենալ ու հետա-
զութը այն զօրութիւնները, որոնք նիւթիւնու շար-
ունակ փոփոխութեամբ սնկերը սնուցանալ գի-
տինք կամ երկիրը յառաջ կը բերեն։

Տեղ մի առատութեամբ կու տայ մարդուն իր
հարսած տարբերը: Դու արթ երկինք մ'երջանիկ
երկրի վրաց կը հանգչի: բարօրութիւնը մարդկան
բնակարանը կը մօնէ ու անոր հետ երանութիւնն
ու կրթութիւնը: Կենաց մերձաւոր հարկաւորա-
թեանց հոգերուն թափանձնեցոցիշ նեղոթենէն
աշաւ ըլլուզիւ: մարդուն ներող բարձր ու աղջուա-
գոյն սերմեր կը բողոքվին, առաք մասում մը զանիկա
աւելի խառնեց կը մօնեցըն: ու գիտ թեամբ և՛
արուեստի ի բնէ անպահցած մարդը երջանիկ տե-
րութեաց բարե վիրթ քաջարացի կը լըաց:

Տասց արիշ տեղ մ'ալ թէն տարբեր տհառակած
կ'ըսէ առջևնիս Միայնակ անուղարա երկիր մը, ի-
րրեւ. թէ ամեն խանովք զորքի ժայռուա բարձրա-
ւանդակին վրայ հայի կ'ունց գայրենիք շահն զո-
րուոր արմատ ձգել, ակար ցողութեալ ողօրմենի ու
անպիտան հունգը մը կը նախադառչակին, նարդ ո-
ռանց յունց եւ որբանութեան կը մանէ նոյն ար-
տերը: Բայց, եւր մարդկացին սրտին յցու եւ ուրա-
խութիւն կը որակուի, զցածումը կը տփարնոց ու
ներընի էաթիւնը կ'օտորնանայ: Ասսնկող գետնին
հարստութիւնն աւ աս ասութիւնը, կարսութիւնն
ու աղքատութիւնը մասմակակոն ոգարամենին Տես
մեհանց, մարդուն կը թիւն ու ազգերու դոր-
դազման կը ներբործեն:

բացառա զրաբքօքան:

Տայց ինչպէս յառաջ եկաւ աս զետինը, որն ոք
ան առարկանի էական կազ ունի մարդկանցին պատ-
մութեան հետ, եւ, որուն հարաբեկան ու աղքա-
տութեան հետ կապուած է միջինաւորներու պի-
տիկը:

Ա.Ե որ մասելու ըլլանք պյու ժամանակը, երբոր
մեր մոլորակը (երկիրը) իրաւու. Հրեցէն լցծ գնդակ
մը զի՞ գորոշով ու ածխոյ իմթւուի լցուած
թմանը մինչաղբակ մը շըտապառած իր մէծ լցուածը
կ'ընէք. Ճե որ մասմ ելու ըլլանք պյու զուազան
բնալու ծախոն ու բնապիսական գործողութիւնները,
որոնք զարերաց իրենց աղջեցութիւնն ըրած են
անոր լիոյ, իլ զոնկնք որ ոտ երկիրն արցէն նոյն
առևելէն ամենալոր արարքն ձեռքէն ոն ամէն թէ-
ու միթւներն ընդուածն էր՝ որոնք եօքը զնիքը ար-
մադր պիսի ընէին զարդարանաւոր արարածներու
պահութիւնը պահուած:

ՎԵՐՆԱՎԱՐ ԳՐԱՄԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

1854 ՀՅԱՍՏԻՒԹԻՒՆԻ		24. (12)	23. (13)	26. (14)	27. (15)	28. (16)	29. (17)
100 շուածան - ֆի - սրբ - վիստը -	-	-	-	-	-	90%	122%
00 լուսնա աշխաղ վիստը -	" "	124	122	121	120	121%	122%
00 բարձրական վիստը -	" "	120	120	-	-	-	-
աշխաղ ուղերդը -	" "	11.35	11.48	11.35	11.35	11.38	11.38
00 մարդ պահապահ -	" "	90%	89%	88%	88%	89	90%
00 վրայաց -	" "	-	-	-	-	-	1.2
առաջարկավաճառ վիստը -	" "	121	120	117%	117%	118	119%
վիստը -	" "	113	112	110	109%	110%	112%
առաջարկավաճառ 120 ֆի -	" "	123	121%	119%	120	120%	121%
առաջարկավաճառ վիստը - վիստը -	-	-	-	-	-	393	-
" " " "	-	28%	26%	25%	24%	25%	26%
Առաջարկավաճառ	-	-	-	-	-	-	-